

Titul Česká astrofotografie měsíce za říjen 2025 obdržel snímek „Kométa C/2025 A6 Lemmon a Lomnický štít“, jehož autorem je astrofotograf Robert Barsa

Citron je žlutý kyselý plod citroníku z druhu citrusovitých. Používá se nejen v potravinářství ... A právě jméno tohoto plodu si vybrali naši astronomové pro přezdívku komety C/2025 A6 Lemmon. Samozřejmě, „citron“ se anglicky ve skutečnosti píše „lemon“, ale to jedno „m“ navíc lidové tvořivosti pranic nebrání. A naši astronomové mají raději přezdívky a někdy až romantická pojmenování astronomických objektů místo strohých písmen a čísel jejich systematického a katalogového označení.

Jméno Lemmon v názvu komety pochází od označení přehlídky oblohy „Mount Lemmon Survey“ probíhající na „Steward Observatory“ na „Mount Lemmon Observatory“, ležící ve výšce 2 791 m n. m. v „Santa Catalina Mountains“ severovýchodně od města Tucson v americké Arizoně. Tak, sice komplikovaně, ale již víme kde, se pozoruje, a nyní jak. Tato přehlídka, prováděná cassegrainovým teleskopem o průměru zrcadla 1,52 metru s kamerou 10560x10560 pixelů vykreslí v primárním ohnisku ($f=1,6$) čtvercové zorné pole 4 čtvereční stupně oblohy. Je sice primárně určená k objevování blízkozemních objektů, ale stala se „objevitelem“ i komety C/2025 A6 Lemmon, stejně jako mnoha dalších.

Kometa byla objevena jakožto asteroidální objekt s jasností 21,5 mag. na snímku pořízeném 3. ledna 2025. Tehdy byla vzdálena 4,5 astronomické jednotky (AU) od Slunce. Následně byla potvrzena předobjevová pozorování z přehlídky PanSTARRS z 12. listopadu 2024. Postupně vykazovala velmi kondenzovanou komu s průměrem 2,2“ a na snímcích z 21. února 2025 byl již patrný 2,2“ krátký ohon.

Prísluním kometa prošla 8. listopadu 2025 ve vzdálenosti 79 milionů kilometrů od Slunce, přizemím pak 21. října ve vzdálenosti 90 milionů kilometrů od Země. Naposledy byla u Slunce ve druhé polovině 7. století, přiletla tedy po 1350 letech. Průchod kolem Slunce její oběžnou dobu jemně zkrátil, a tak pravděpodobně přiletí o téměř 200 let dříve, za 1160 let.

Ve druhé polovině října a na počátku prosince byla kometa pozorovatelná i z našich zeměpisných šířek. Byť její jasnost na počátku listopadu dosáhla až 4,3 mag., její viditelnost pouhým okem byla zejména v ne úplně temných oblastech minimálně problematická. Ovšem již v malém triedru byla pozorovatelná bez problému i se svým dlouhým ohonem. A astrofotografové, ti měli úplné žně. Pokud jim tedy přálo počasí. Kometa se totiž vyznačovala krásnými ohony a zejména ten plynný hrál všemi tvary a byl velmi dlouhý. Její poloha nízko nad obzorem zase umožnila pořídit malebné scénérie s pozemskými objekty.

Toho využil i slovenský astrofotograf Robert Barsa. Po dlouhém čekání na jasnou oblohu nad Tatrami nasnímal nakonec kometu nad Lomnickým štítem, vypínajícím se nad Skalnatým plesem. Vlasatice „vznášející“ se na hvězdném pozadí nad tajemně nasvícenými a sněhem pokrytými horskými štíty přináší kromě oku lahodícímu pohledu i další asociace. Jemně nasvícené astronomické pracoviště Slovenské akademie věd na Skalnatém plesu i observatoř na vrcholku Lomnického štítu jsou kromě dalších astronomických oborů známy i objevy několika dalších komet.

Pořízení snímku nebylo úplně triviální. Vzhledem k dlouhému ohonu komety i pozemským kulisám je zkomponován z několika fotografických polí složených do mozaiky. Vše, včetně obrazu horských velikánů, bylo pořízeno jedním objektivem, a tak poměr velikosti komety i hor odpovídá skutečné situaci.

Závěrem zbývá pogratulovat vítězi říjnového kola soutěže Česká astrofotografie měsíce pořádané pod záštitou České astronomické společnosti a popřát další podobně úžasné fotografické úlovky.

Autor: Robert Barsa
Název: Kométa C/2025 A6 Lemmon a Lomnický štít
Miesto: Tatranská Lomnica, Slovensko
Datum: 20.10. 2025
Snímač: Sony A7IIIa
Optika: Samyang 135mm, f/2
Montáž: Skywatcher StarAdventurer
Popis: Spriemerovanie jednotlivých polí panorámy v programe Sequator z exportovaných dát z Adobe Camera RAW. Zloženie panorámy oblohy a popredia v programe PT Gui, ich kombinácia v Adobe Photoshop cez masky. Spracovanie dát oblohy v PixInsight - registrácia, vyrovnanie gradientov (pomernie silný airglow to komplikoval), tvorba mozaiky, stretch - general hyperbolic niekoľkokrát, selektívne spracovanie kométy, redukcia šumu. Finálne doladenie, orez.

další informace si můžete prohlédnout na
<http://www.astro.cz/cam/>.

Za porotu ČAM Marcel Bělík, Hvězdárna v Úpici